

Õpetajauurimus 2023 ümarlaud

5. MAI 2023

TALLINNA ÜLIKOOL
Haridusteaduste
instituut

Kava

13.00-15.00

Uuringu üldine taust ja tutvustus - Piret Oppi

**Koolikultuur - peamised sõnumid - Piret Oppi ja Eve
Eisenschmidt**

Muukeelne õppija - Merylyn Meristo

**Õpilase autonoomne vs kontrollitud motivatsioon -
Elina Malleus-Kotšegarov**

Arutelu - kuidas tulemusi kasutada kooli arendamisel?

Õpetajauurimus 2023

Toimus juba viiendat korda (varasemalt 2016., 2017., 2019. ja 2021. aastal)

Eesmärk: anda tagasisidet koolidele nende õpetajate suhtumise kohta tänase koolielu aktuaalsetel teemadel ning pakkuda võimalust ka teadlastele koguda andmeid neid huvitavatel teemadel, et nende põhjal tehtud märkamisi ühiskonnas jagada.

Ettevalmistusprotsess

Sept. 2022 - kutse TLÜ erinevate instituutide õppejõududele ja uurijatele pakkumaks oma skaalasad ja küsimusi Õpetajauurimusse 2023

Okt. 2022 - kooliuuringu nõukoja kohtumine (koolide, HTMi ja erinevate instituutide esindajad) - potentsiaalsete teemadega tutvumine

Nov. 2022 - pilootküsimustik

Dets. 2022 - küsimustiku kokkupanek + tõlkimine

Osalemine

Vabatahtlik - oodatud kõik Eesti üldhariduskoolid,
tasuline

Registreerumine kuni 16. jaanuarini 2023

Küsimustikule vastamine 23. jaanuar kuni 28. veebruar -
iga kool sai valida 2-nädalase vastamisperioodi

Vastamine kahes keeles

Igale koolile personaalne link

Osalejad

Registreerus 80 kooli, kellest küsimustikule vastas 78 kooli õpetajad

Põhikoole 41, täistsüklikoolid/keskkoolid 22 ja riigigümnaasiumeid 15

Linnakoole 45 ja maakoole 33

Kokku 2439 õpetajat - 86,3% ehk 2105 olid naised, 12,1% ehk 295 olid mehed

Ehte Humanitaargümnaasium	Kärla Põhikool	Pärnu Täiskasvanute Gümnaasium
Harkujärve Põhikool	Käru Põhikool	Pärnu Vabakool
Holstre Kool	Kääpa Põhikool	Pärnu Ühisgümnaasium
Ilmatsalu Põhikool	Laagri Kool	Rakvere Riigigümnaasium
Jõgevamaa Gümnaasium	LõunaTERA	Rapla Gümnaasium
Jõhvi Gümnaasium	Merivälja Kool	Rapla Kesklinna Kool
Kehra Gümnaasium	Muraste Kool	Rocca al Mare Kool
Kiili Gümnaasium	Nissi Põhikool	Ruila Põhikool
Kiviõli I Keskkool	Nõo Reaalgümnaasium	Saaremaa Gümnaasium
Koeru Keskkool	Orava Kool	Saku Gümnaasium
Kohtla-Järve Gümnaasium	Oskar Lutsu Palamuse Gümnaasium	Saue Kool
Kolga Kool	Paide Gümnaasium	Saue Riigigümnaasium
Kärdla Põhikool	Paistu Kool	Sillamäe Eesti Põhikool
	Parksepa Keskkool	Sinimäe Põhikool
	Peedu kool	SädeTERA
	Pelgulinna Gümnaasium	Tabasalu Gümnaasium
	ProTERA	Tallinna Kunstigümnaasium
		Tallinna Kuristiku Gümnaasium

Tallinna Mahtra Põhikool

Vabaduse Kool

Tallinna Mustamäe Gümnaasium

Vaida Põhikool

Tallinna Reaalkool

Valga Põhikool

Tallinna Saksa Gümnaasium

Vara Põhikool

Tallinna Südalinna Kool

Viimsi Gümnaasium

Tallinna Ühisgümnaasium

Viimsi Kool

Tamsalu Gümnaasium

Viljandi Gümnaasium

Tartu Forseliuse Kool

Võnnu Keskkool

Tartu Karlova Kool

Võru Gümnaasium

Tartu Tamme Gümnaasium

Võru Kesklinna Kool

Tartu Veeriku Kool

Võsu Kool

Tarvastu Gümnaasium

Vääna Mõisakool

Turba Kool

Väätsa Põhikool

TäheTERA

Ääsmäe Põhikool

Türi Põhikool

TALLINNA ÜLIKOOI

Haridusteaduste
instituut

Vastanute vanus

alla 30-aastaseid - 250 ehk 10,3%

30-39-aastaseid - 507 ehk 20,8%

40-49-aastaseid - 593 ehk 24,3%

50-59-aastaseid - 628 ehk 25,7%

60-69-aastaseid - 404 ehk 16,6%

üle 70-aastaseid - 57 ehk 2,3%

Töökogemus

Töökogemus õpetajana	Õpetajate arv	Protsent vastanutest
0-5 aastat	648	26,6
5,5-15 aastat	524	21,5
15,5-25 aastat	461	18,9
25,5-35 aastat	434	17,8
35 ja enam aastat	372	15,3

Haridustase

Haridustase	Õpetajate arv	Protsent vastanutest
keskharidus	70	2,9
keskeriharidus	75	3,1
rakenduskõrgharidus	137	5,6
bakalaureus	357	14,7
magister	1752	71,8
doktor	21	0,9

Töökoormus

<i>Töökoormus</i>	Õpetajate arv	Protsent vastanutest
alla 0,5 koormusega	190	7,8
0,5-0,74 koormusega	264	10,8
0,75-0,99 koormusega	230	9,4
1,0 koormusega	938	38,5
suurema kui 1,0 koormusega	790	32,4

Teemad seekordses uuringus

koolikultuur, õpetaja innovaatus, õppija autonoomia
toetamine, kaasav haridus, muukeelsete õpilastega
seonduv ning huvitegevuse- ja hariduse lõiming

Korduvad teemad **Õpetajauuringust 2021:**

õpetajate uskumused enesereguleeritud õppimise suhtes,
professionaalne agentsus, koostöine ja elulähedane
õpetamine, tööga seotud läbipõlemine ja üldine rahulolu.

Koolidele tagasiside

Igale koolile:

- 1) Tagasisideraamat pilvejoonistega
- 2) Wordi fail tulpdiagrammidega taustaandmete kohta
- 3) Exceli fail avatud küsimuste vastustega

Missuguseid eeliseid näete sellel, kui erivajadustega õpilane on tavaklassis?

Mis on Teie arvates kõige olulisem asi, mis peaks Teie koolis ja Teie töös lähiaastatel muutuma? Pange kõige oodatum muutus kirja!

Mis on Teie arvates kõige olulisem asi, mis peaks Eesti koolis ja hariduses laiemalt lähiaastatel muutuma? Pange kõige oodatum muutus kirja!

Tagasisideraamatu kasutamine

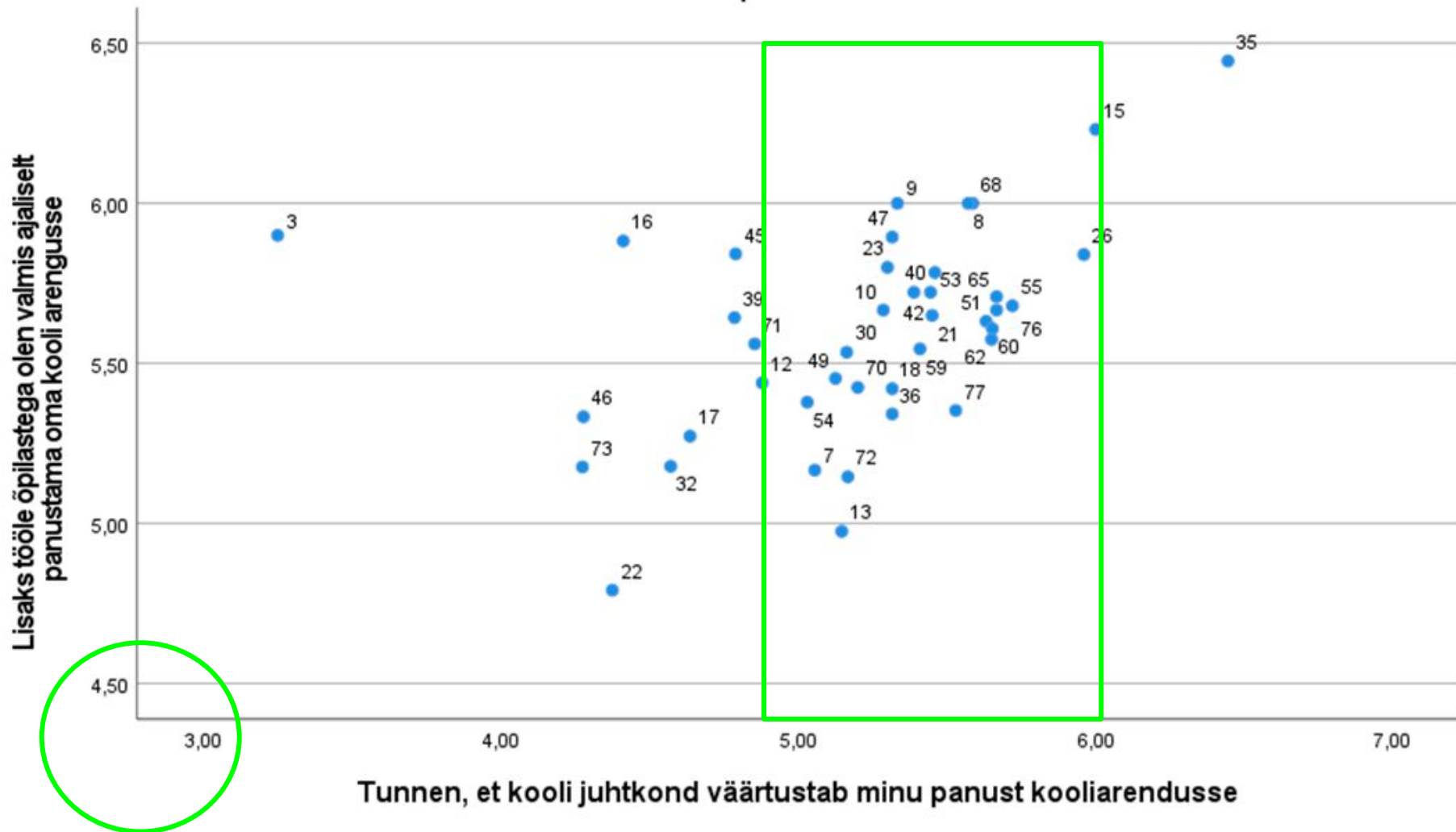
- Joonised esitatud iga koolitüübi kohta (põhikool, täistsüklikool/keskkool, riigigümnaasium)
- Võrdlus teistega, kuid ka iseendaga - Õpetajauurimus 2021 tulemustega.
- Kooliuuring ei paku norme! - ei saa öelda, et 3,5 on halb ja 5,5 on hea.
- Küsimustiku kirjeldus ning vastamisskaala on antud iga joonise juures.
- Joonistel on nii üksikväidete kui koondtunnuste

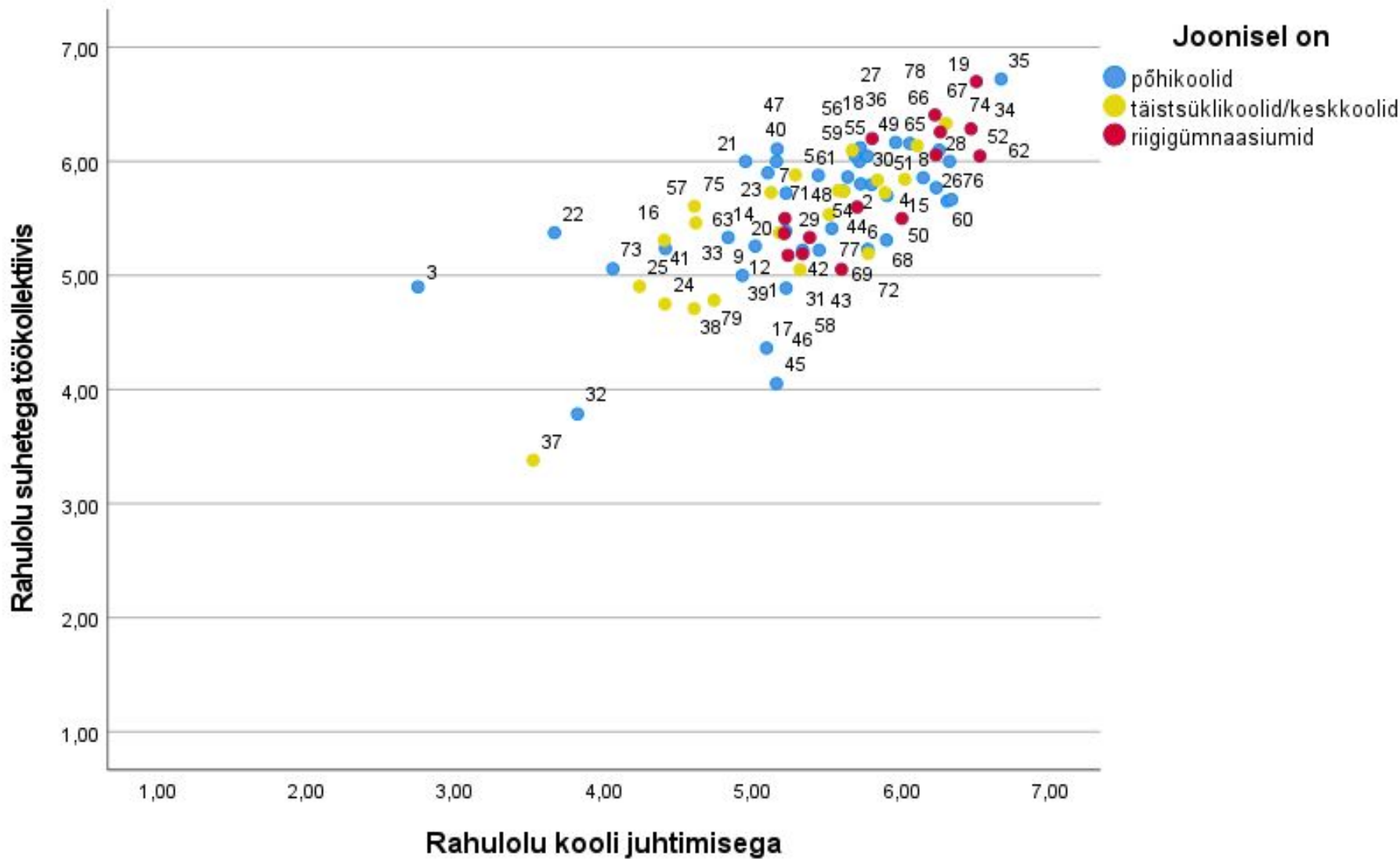

tulemusi

TALLINNA ÜLIKOO
Haridusteaduste
instituut

Joonisel on: põhikoolid

Individuaalkonsultatsioon - võimalus oma kooli andmetele täpsemalt otsa vaadata

- Üldine vaade ja hinnang kooli paiknemisele võrreldes teiste osalenud koolidega
- Avatud küsimuste analüüs
- Detailsem andmeanalüüs - puudutab **koolile huvipakkuvaid teemasid** (näit koolikultuur, läbipõlemine, professionaalne agentsus jne).
Vastajate sagedus, seoseanalüüsid, gruppide võrdlus jne...

Korralduslik pool

- Kohtumise pikkus ligi 2 tundi - osalejad ülikoolipoolsed uuringu läbiviijad ja kooli esindajad
- Pärast kohtumise lõppu kirjalik kokkuvõte analüüsides
- Konsultatsioonide toimumisajad: juuni 2023 kuni ...
- Arvestada, et analüüside tegemine võtab vähemalt ühe nädala - seega soovime teid huvitavaid teemasid ja küsimusi vähemalt nädal enne kohtumist
- Konsultatsiooni hind 800 EUR+km
- Individuaalkonsultatsioonis osalemiseks palun kirjutada: kooliuuring@tlu.ee

Küsimusi, mõtteid?

TALLINNA ÜLIKOO

Haridusteaduste
instituut

Koolikultuur

Õpetajate valmidus võtte eestvedaja rolli

Õppimist eestvedav juhtimine

Andmete kasutamine kooli juhtimisel

Õpetajate valmidus

Õpetaja kui eestvedaja - laiemasse kooliarendusse panustamine, kolleegide õppimise toetamine

Kasutasime lühendatud skaalat:

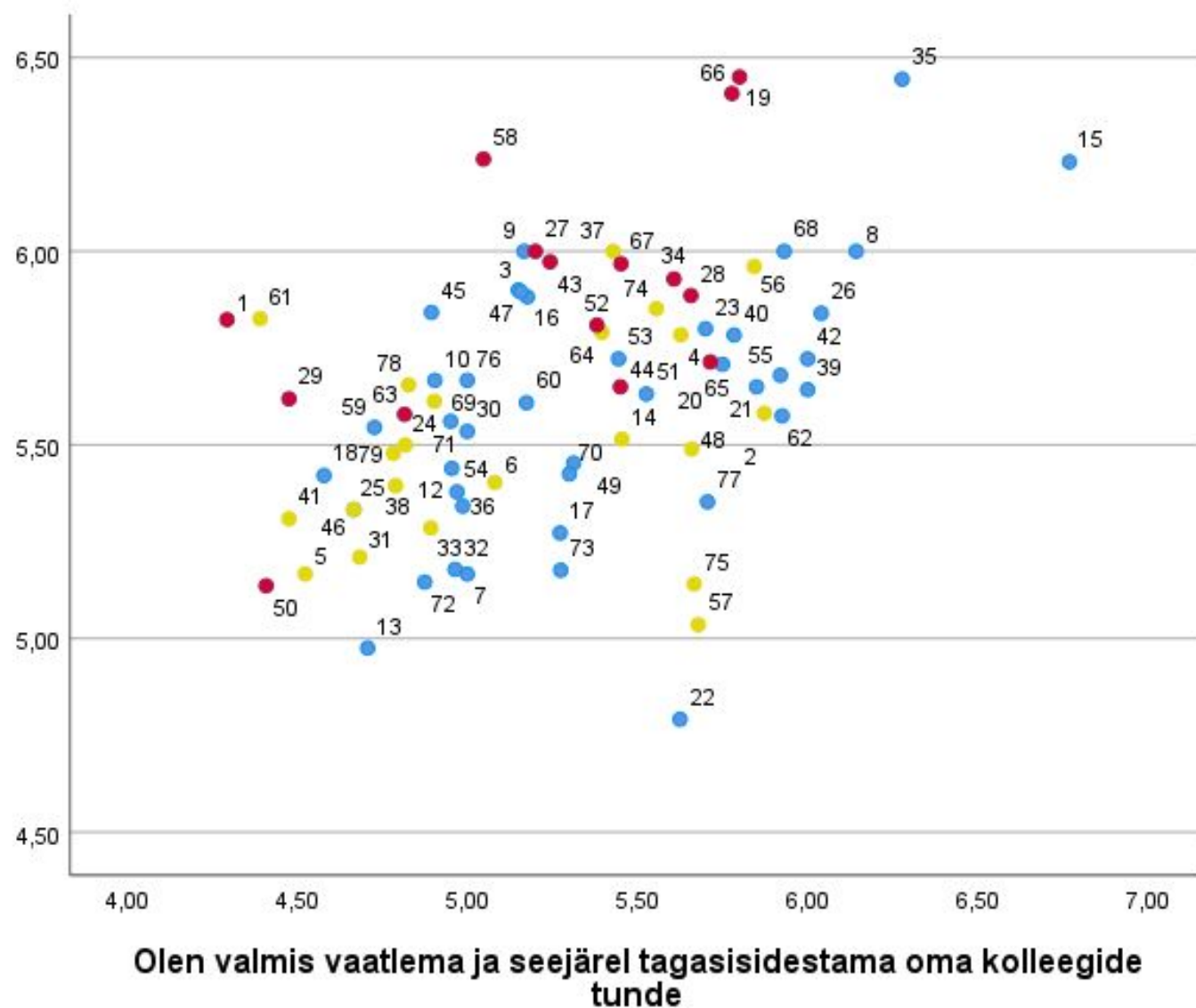
- *Lisaks tööle õpilastega olen valmis ajaliselt panustama oma kooli arengusse.*
- *Olen valmis vaatlema ja seejärel tagasisidestama oma kolleegide tunde.*
- *Tunnen, et kooli juhtkond väärtustab minu panust kooliarendusse.*
- *Tunnen, et olen võimeline mõjutama oma kolleegide õpetamispraktikaid.*

Joonisel on

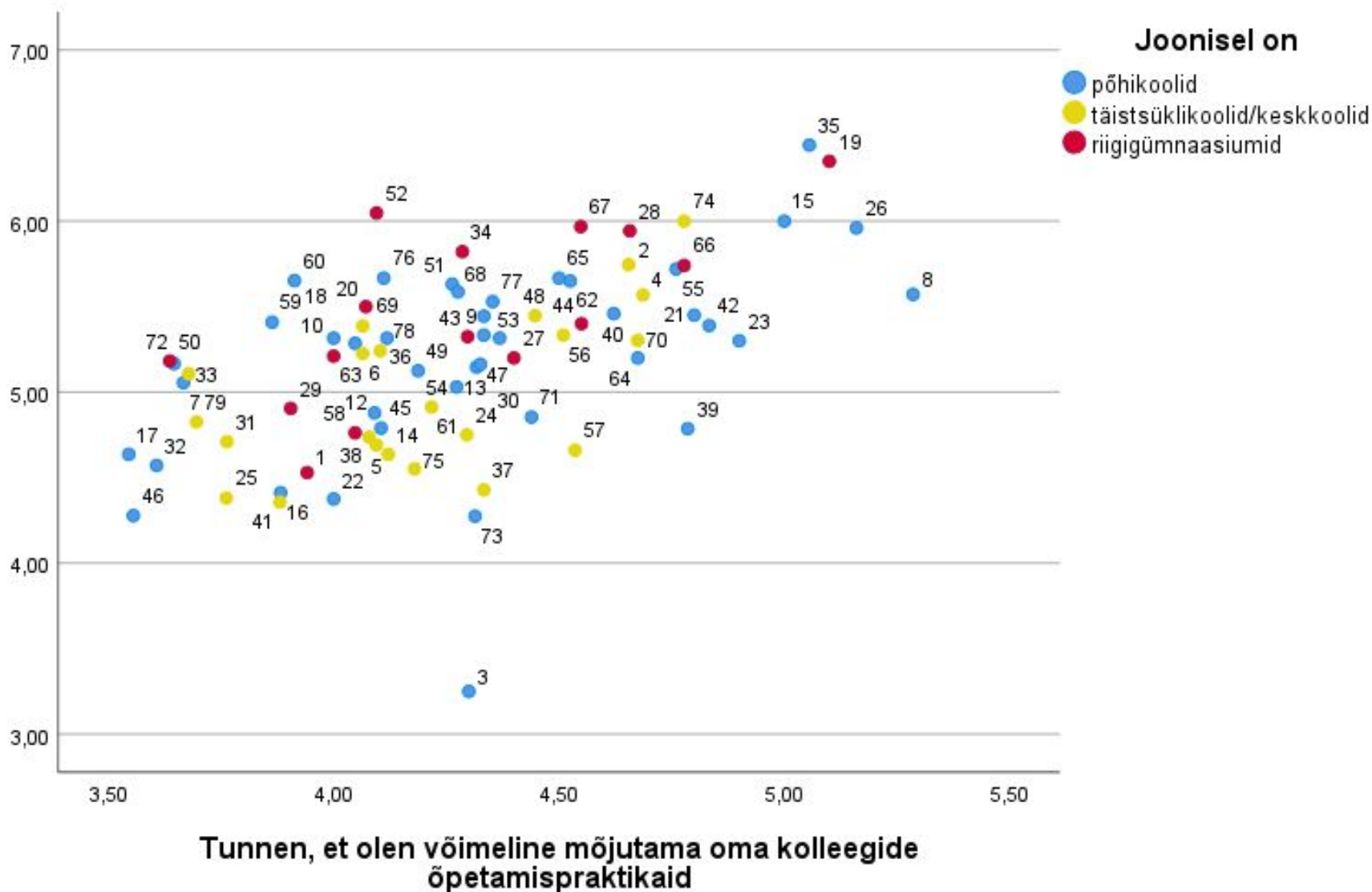
- põhikoolid
- täistsüklikoolid/keskkoolid
- riigigümnaasiumid

Lisaks tööle õpilastega olen valmis ajaliselt panustama oma kooli arengusse

7-palline nõustumise skaala, kus 1 = ei ole üldse nõus, 7 = olen täiesti nõus

Tunnen, et kooli juhtkond väärtustab minu panust
kooliarendusse

7-palline nõustumise skaala, kus 1 = ei ole üldse nõus, 7 = olen täiesti nõus

	PK (N=1144)	KK (N=938)	RG (N=357)
Lisaks tööle õpilastega olen valmis ajaliselt panustama oma kooli arengusse.*	5,51 (1,12)	5,49 (1,10)	5,88 (0,95)
Olen valmis vaatlema ja seejärel tagasisidestama oma kolleegide tunde.	5,29 (1,36)	5,22 (1,34)	5,24 (1,38)
Tunnen, et kooli juhtkond väärtustab minu panust kooliarendusse.*	5,15 (1,36)	5,05 (1,42)	5,50 (1,30)
Tunnen, et olen võimeline mõjutama oma kolleegide õpetamispraktikaid.	4,28 (1,23)	4,25 (1,26)	4,30 (1,29)

Võrreldes põhikoolide ja täistsüklikoolide/keskkoolide õpetajatega, hindavad riigigümnaasiumite õpetajad oma valmidust kooli arengusse panustada kõrgemalt.

Lisaks tajuvad riigigümnaasiumite õpetajad teistega võrreldes kõrgemalt, et juhtkond väärtustab nende panust kooliarendusse.

Õpetajad, kes hindasid kõrgelt oma valmidust kooliarendusse rohkem panustada, hindasid kõrgemalt ka:

- tajutud mõjukust ($r = .519, p < 0,00$)
- osalemist otsustamisel ($r = .639, p < 0,00$)
- rahulolu töö sisu ($r = .379, p < 0,00$)
- rahulolu töökorraldusega ($r = .457, p < 0,00$)
- suhete töökollektiivis ($r = .337, p < 0,00$)
- rahulolu juhtimisega ($r = .461, p < 0,00$)

Lisaks: koolides, kus õpetajad hindasid kõrgelt oma valmidust kooliarendusse rohkem panustada, on nende töökoormus ka väiksem ($r = -.342, p < 0,002$)

Kuidas toetada õpetajaid, et nad võtaksid rohkem kooliarenduses vastutust? ([Oppi et al., 2022](#))

Jagatud juhtimine - visioon, väärtused, eesmärgid;
vastutuse jagamine; koostöine ja arengule koolikultuur ->
juht esiõppija

Koolikultuur: tugevad hierarhilised struktuurid, tulemustele suunatus, teistega võrdlemine ei toeta!

Head suhted, usaldus, koostöisusele ja innovaativisusele suunatud koolikultuur toetab!

Õppimist eestvedav juhtimine

Miks oluline?

- *Meie koolis on õpetajatel ühistööaeg koos õppimiseks ja uute praktikate loomiseks.*
- *Juhtkonna eestvedamisel on meie koolile seatud selged arengueesmärgid, mis keskenduvad õpilaste õppimise parendamisele.*
- *Juhtkond tegeleb regulaarselt õppekava uuendamisega.*
- *Juhtkond kavandab õpetajate enesetäiendamise võimalusi kooli arengueesmärkidest lähtuvalt.*
- *Meie koolis toimuvad regulaarsed tunnivaatlused vastastikuse õppimise toetamiseks.*

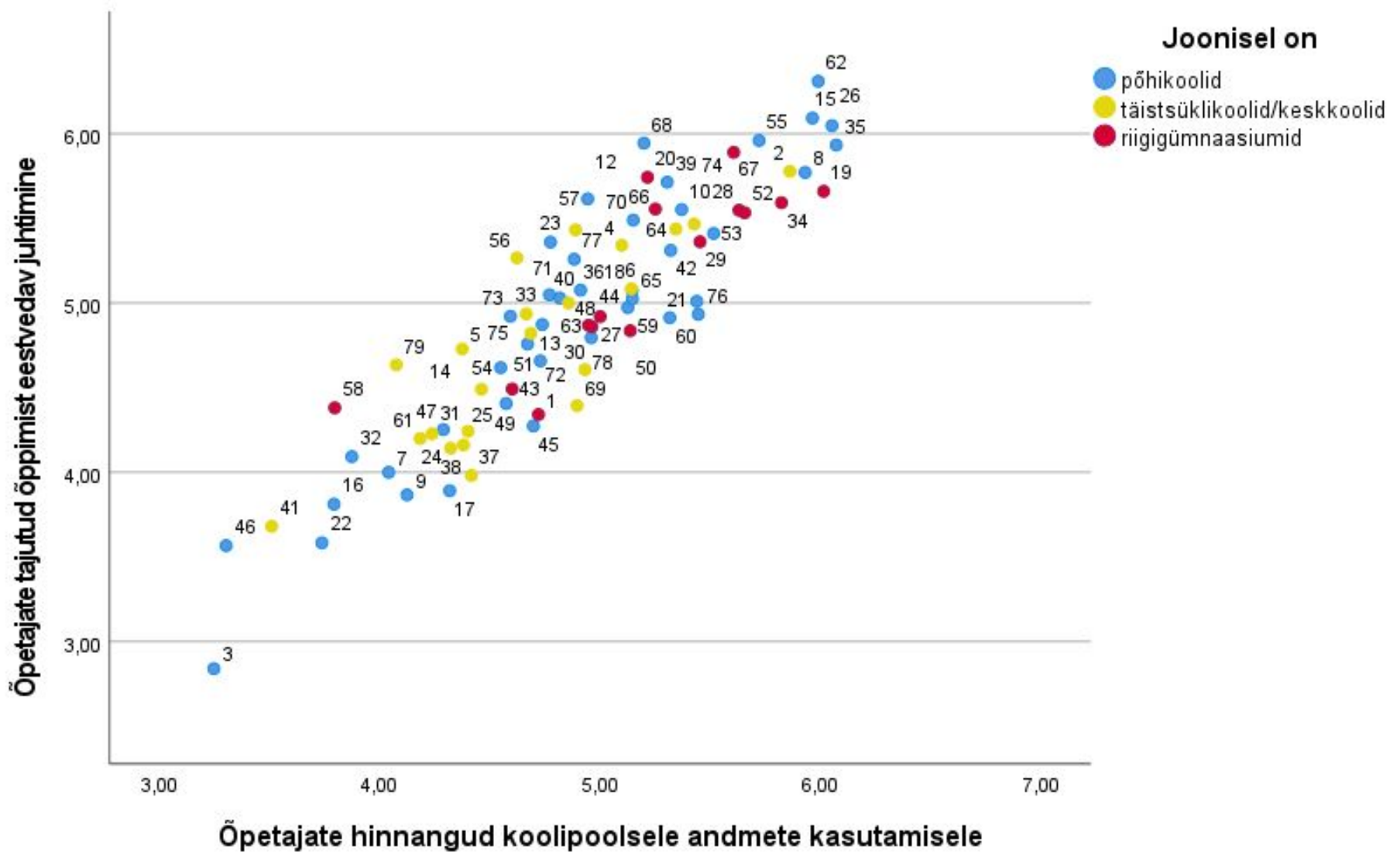

Andmete kasutamine kooli juhtimisel

Miks oluline?

- *Kasutame koolis andmeid (nt õpitulemused, rahuloluküsitlused, tunnivaatlused) uute õpetamispraktikate otstarbekuse hindamiseks.*
- *Kooli juhtkond on meile eeskujuks andmete (nt õpitulemused, rahuloluküsitlused, tunnivaatlused) kasutamisel.*
- *Seatud eesmärkide suunas liikumist hinnatakse meie koolis andmetele (nt õpitulemused, rahuloluküsitlused, tunnivaatlused) tuginevalt.*
- *Kasutame süsteemselt erinevaid andmeid (nt õpitulemused, vaatlused) õpilaste vajaduste väljaselgitamiseks.*

7-palline nõustumise skaala, kus 1 = ei ole üldse nõus, 7 = olen täiesti nõus

Andmete kasutamine kooli juhtimisel ja õppimist eestvedav juhtimine

Mõlemad on tugevalt ja statistiliselt oluliselt seotud **omavahel**, kuid lisaks veel:

- koostöise õpetamisega ($r = .354, p < 0,00$)
- tajutud mõjukusega koolis ($r = .504, p < 0,00$)
- rahuloluga (töö sisu, juhtimine jne osas) ($r = .599, p < 0,00$)

Küsimusi, mõtteid?

TALLINNA ÜLIKOO

Haridusteaduste
instituut

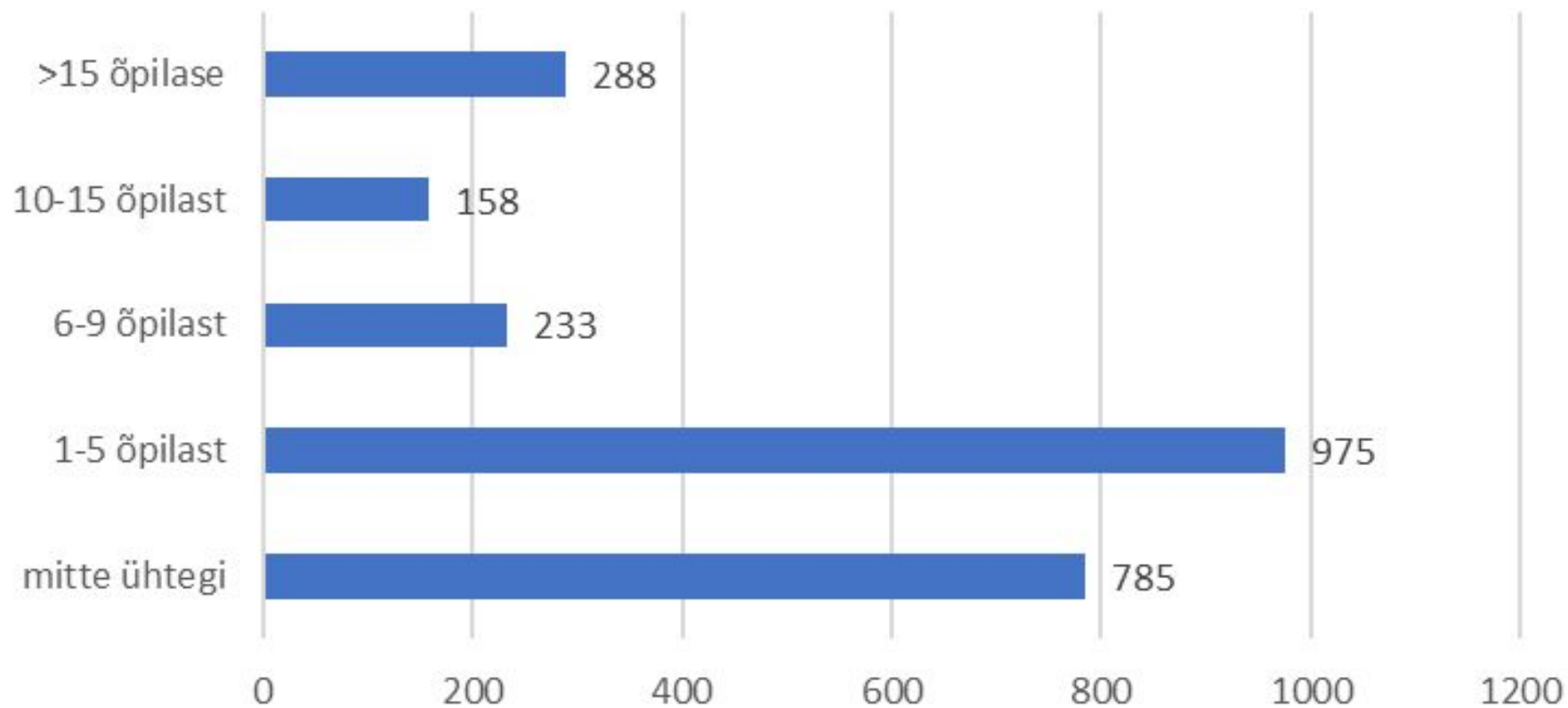
Muukeelne õppija

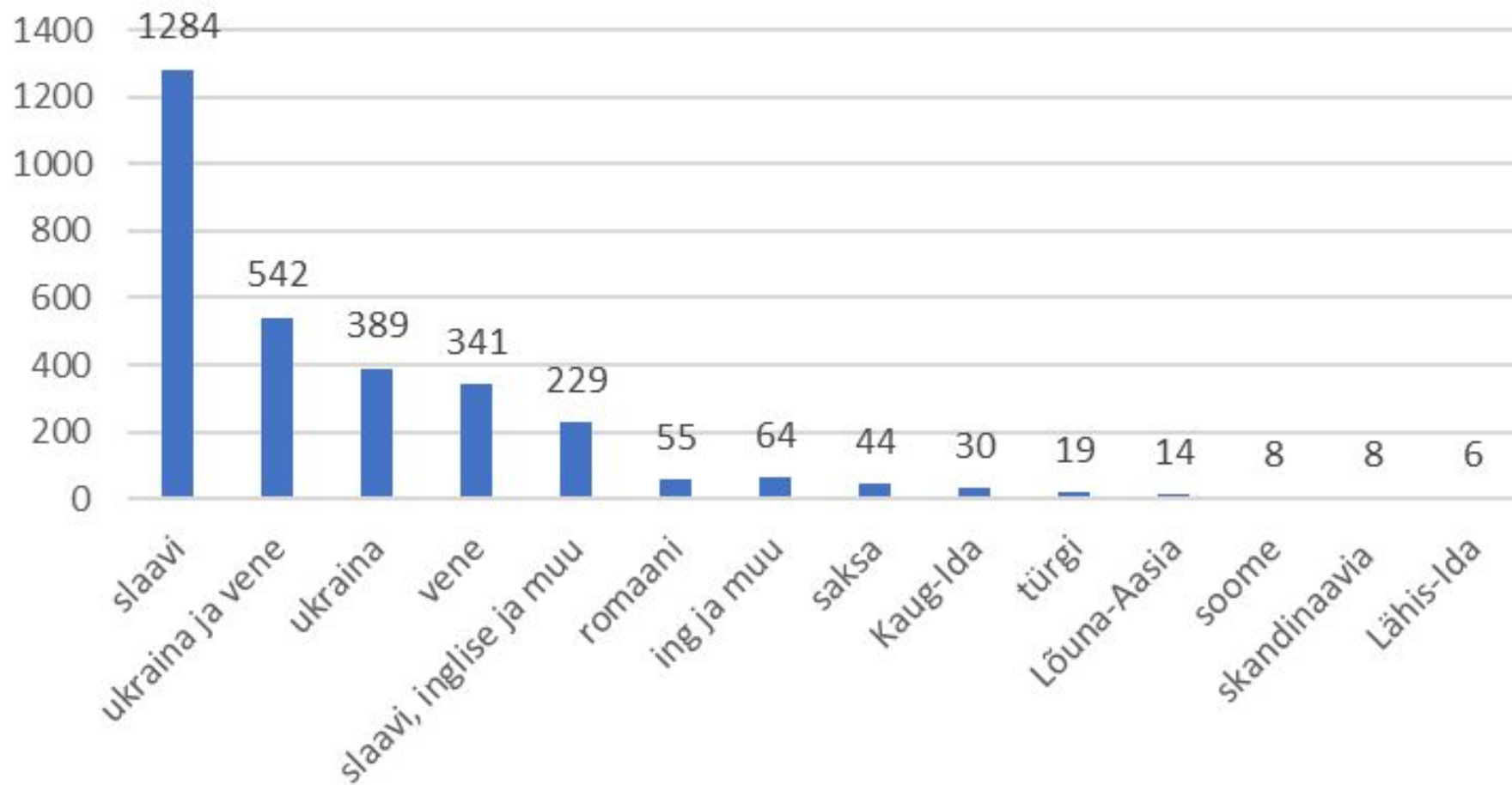
TALLINNA ÜLIKOO

Haridusteaduste
instituut

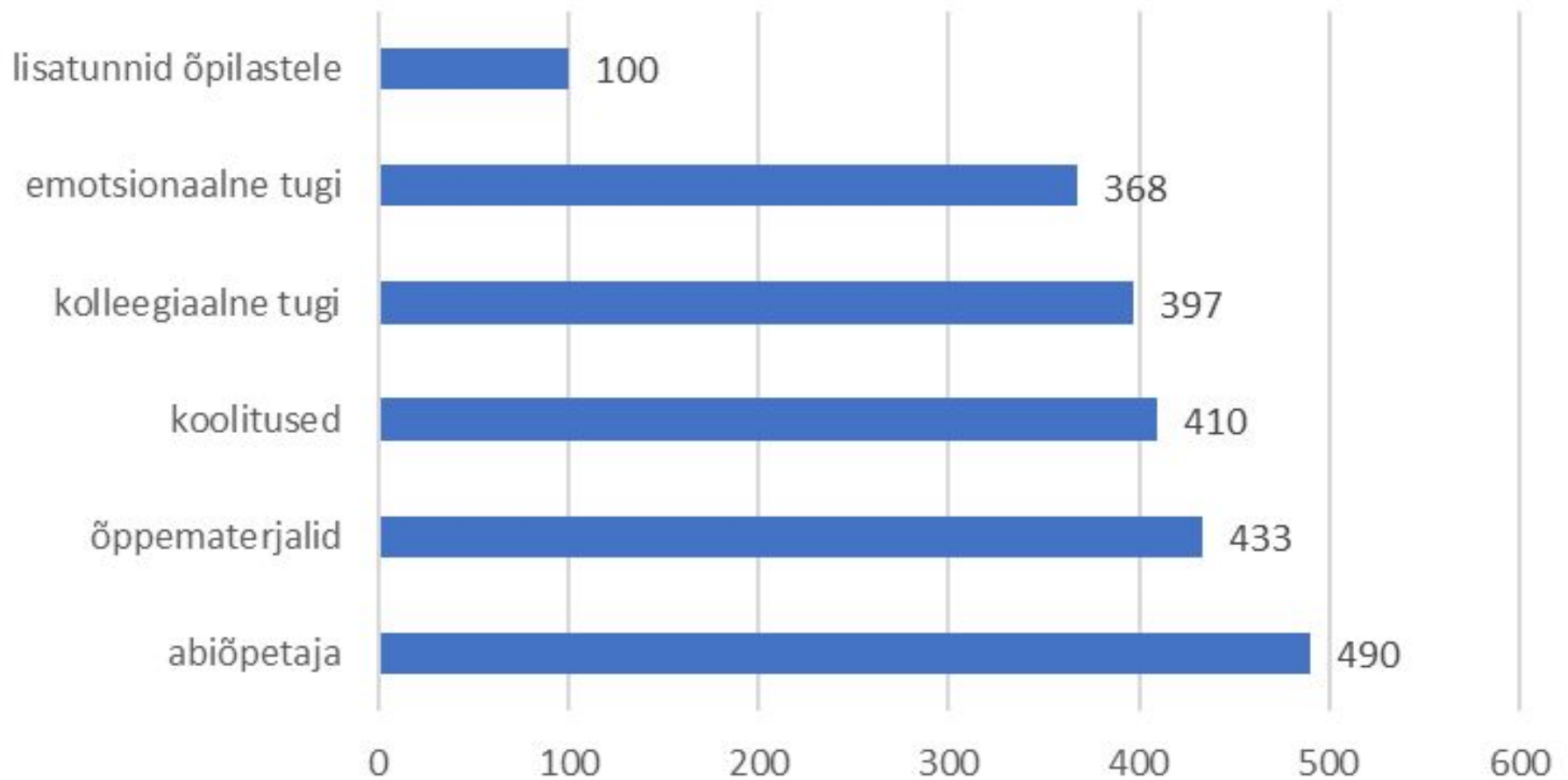
Mittepiisava eesti keele oskusega õpilaste osakaal, 68% vastanud õpetajatel

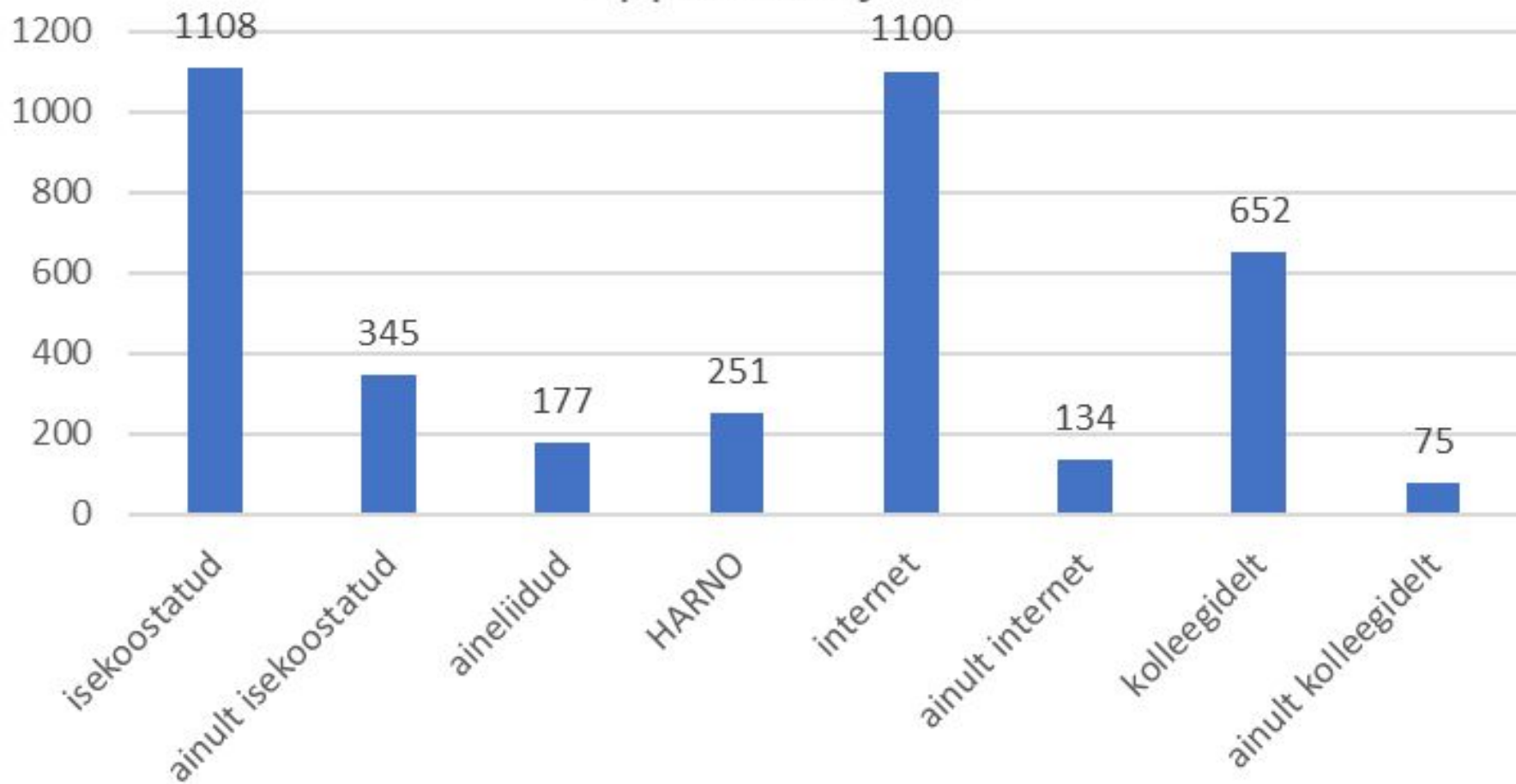
Õpilaste kodune keel

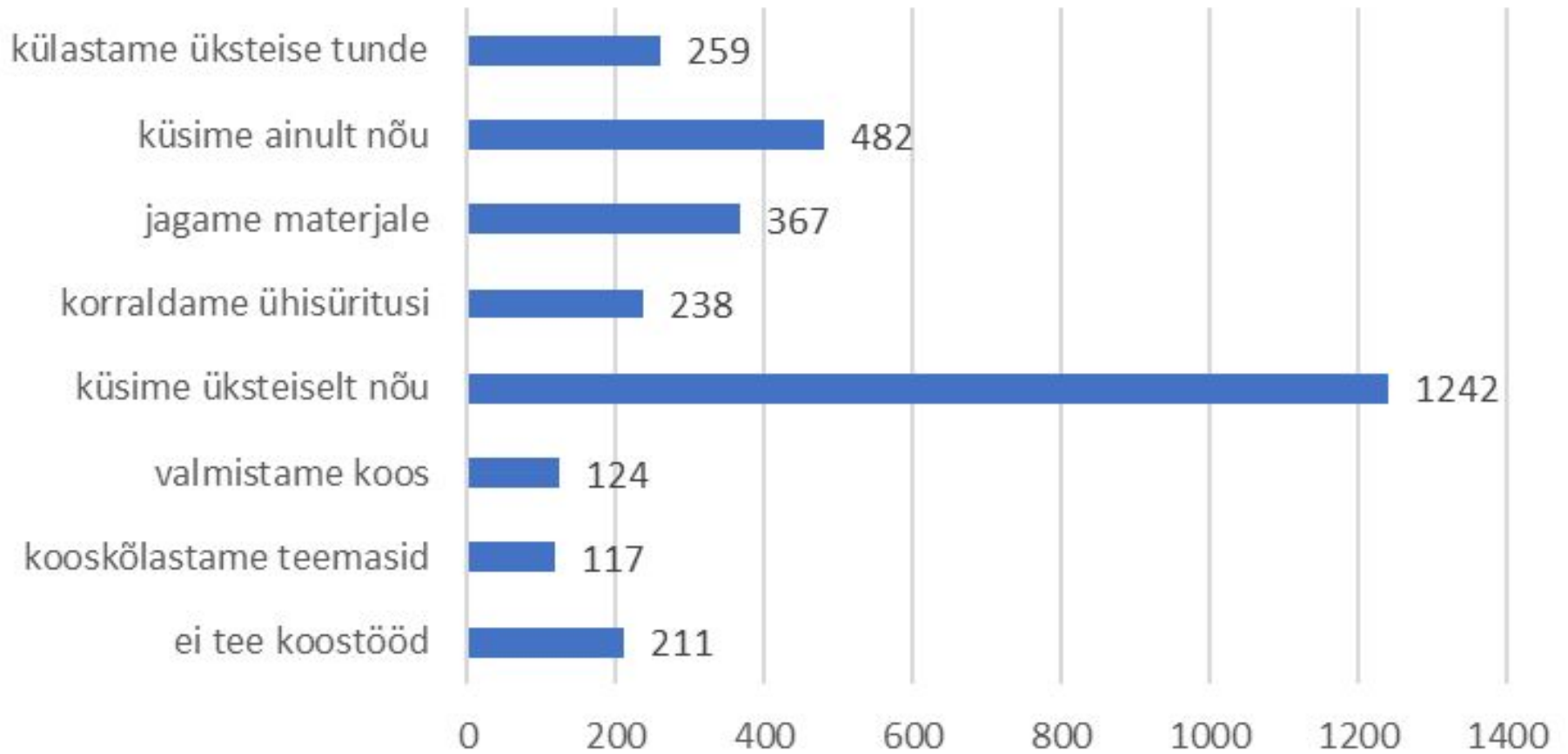
Koolipoolne tugi

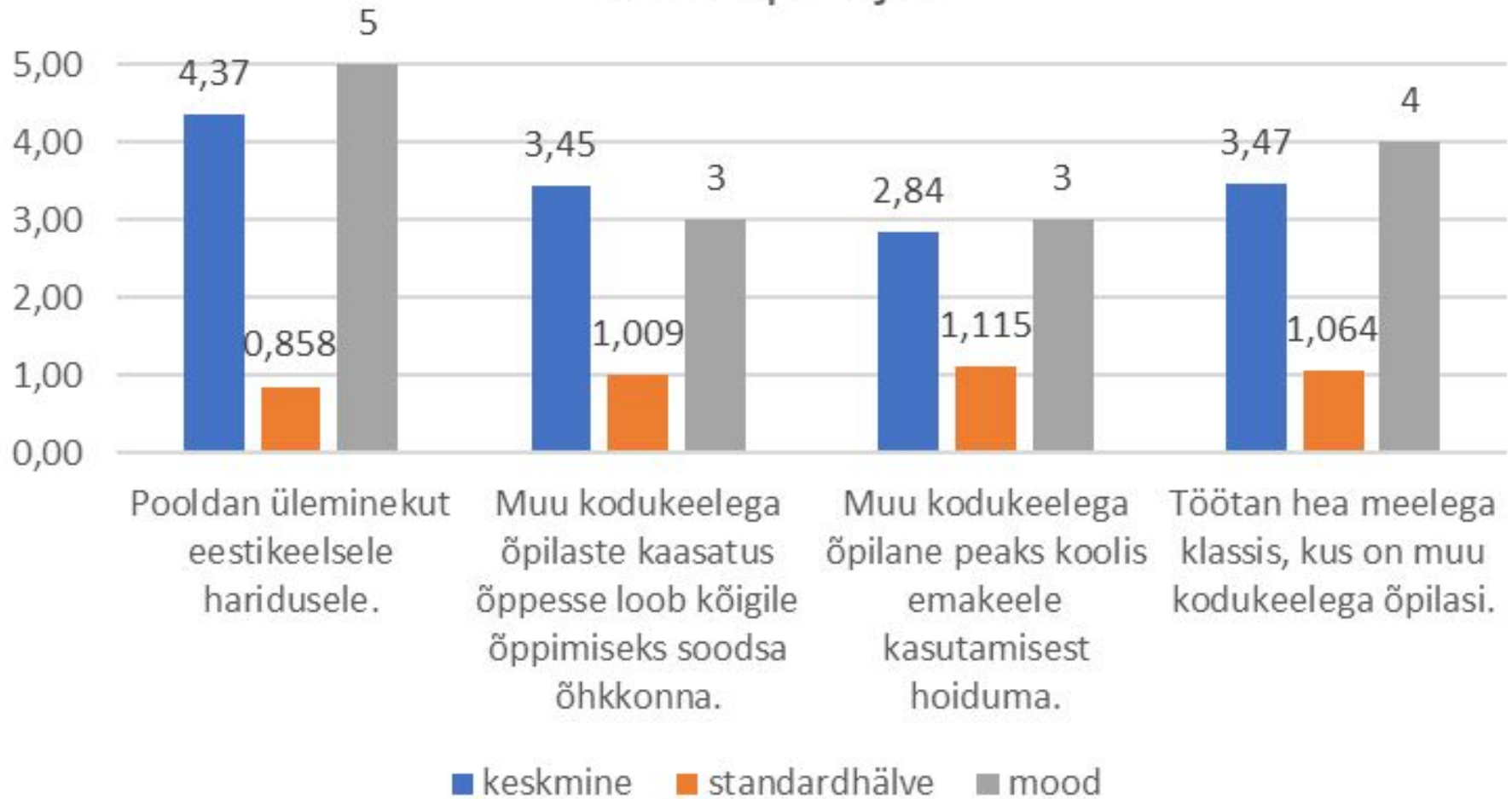
Õppematerjalid

Koostöö

2439 õpetajat

Eesti emakeelega ja muu emakeelega (mh ukraina) õpetajad pooldavad rohkem eestikeelsele haridusele üleminekut kui vene emakeelega õpetajad.

Riigigümnaasiumide õpetajad pooldavad rohkem eestikeelsele haridusele üleminekut kui 1-12 klassiga keskkoolide õpetajad, samuti **maakoolide** õpetajad rohkem kui linnakoolide omad.

Eesti ja eesti-ukraina õppekeelega koolide õpetajad pooldavad rohkem eestikeelsele haridusele üleminekut kui vene ja eesti-vene õppekeelega koolide õpetajad.

Õpetajad vanuses 30-49 usuvad, enam kui õpetajad vanuses 50-59, et muu kodukeelega õpilaste kaasatus õppesse loob kõigile soodsa õhkkonna.

Samuti usuvad seda **eesti emakeelega ja muu emakeelega** õpetajad enam kui vene emakeelega õpetajad.

Ning **riigigümnaasiumi** õpetajad enam kui põhikooli ja 1-12 klassiga keskkoolide õpetajad.

Seevastu **eesti-ukraina õppekeelega koolide** õpetajad usuvad seda enam kui eesti, eesti-vene ja vene õppekeelega koolide õpetajad.

Õpetajad vanuses 50-69 nõustuvad enam kui vanuses 30-49, et muu kodukeelega õpilane peaks koolis emakeele kasutamisest hoiduma.

Samuti usuvad seda enam **eesti ja muu emakeelega** õpetajad kui vene emakeelsed õpetajad.

Põhikooli ja 1-12 klassiga keskkoolide õpetajad nõustuvad sellega rohkem kui riigigümnaasiumi õpetajad.

Alla 50.a. õpetajad töötavad meelsamini kui üle 50.a. õpetajad klassis, kus on muu kodukeelega õpilasi.

Eesti-ukraina õppekeelega koolide õpetajad usuvad sellesse enam kui eesti, eesti-vene

Vene ja muu emakeelega õpetajad rohkem kui eestikeelsed õpetajad.

Eesti-ukraina ja eesti-vene õppekeelega koolide õpetajad nõustuvad sellega enam kui eesti õppekeelega koolide õpetajad.

*Autonoomset ja
kontrollitud
motivatsiooni
soodustava õpetamise
tõhusaks pidamine*

Kuidas kaardistati?

- Stsenaariumitel põhinev küsimustik, Aelterman jt. (2019)
- Õpetaja teadmised sellest, milliste tegevuste abil on efektiivne erinevates olukordades õpilaste motivatsiooni õpiprotsessis toetada.
- erinevad suhtlusviisid õpilastega, mis on kas siis psühholoogilisi baasvajadusi toetavad (autonoomse motivatsiooni soodustamine) või pärssivad (kontrollitud motivatsiooni soodustamine).

Mis on erinev?

“Õpetaja väljendab oma pettumust, lootes panna õpilasi töösse tõsisemalt suhtuma panna.” vs

“Õpetaja arutab õpilastega, miks on mõnikord raske õpitud meenutada, ning suunab õpilasi mõtlema, mida võiks teha, et meeldejätmist tõhusamaks muuta.”

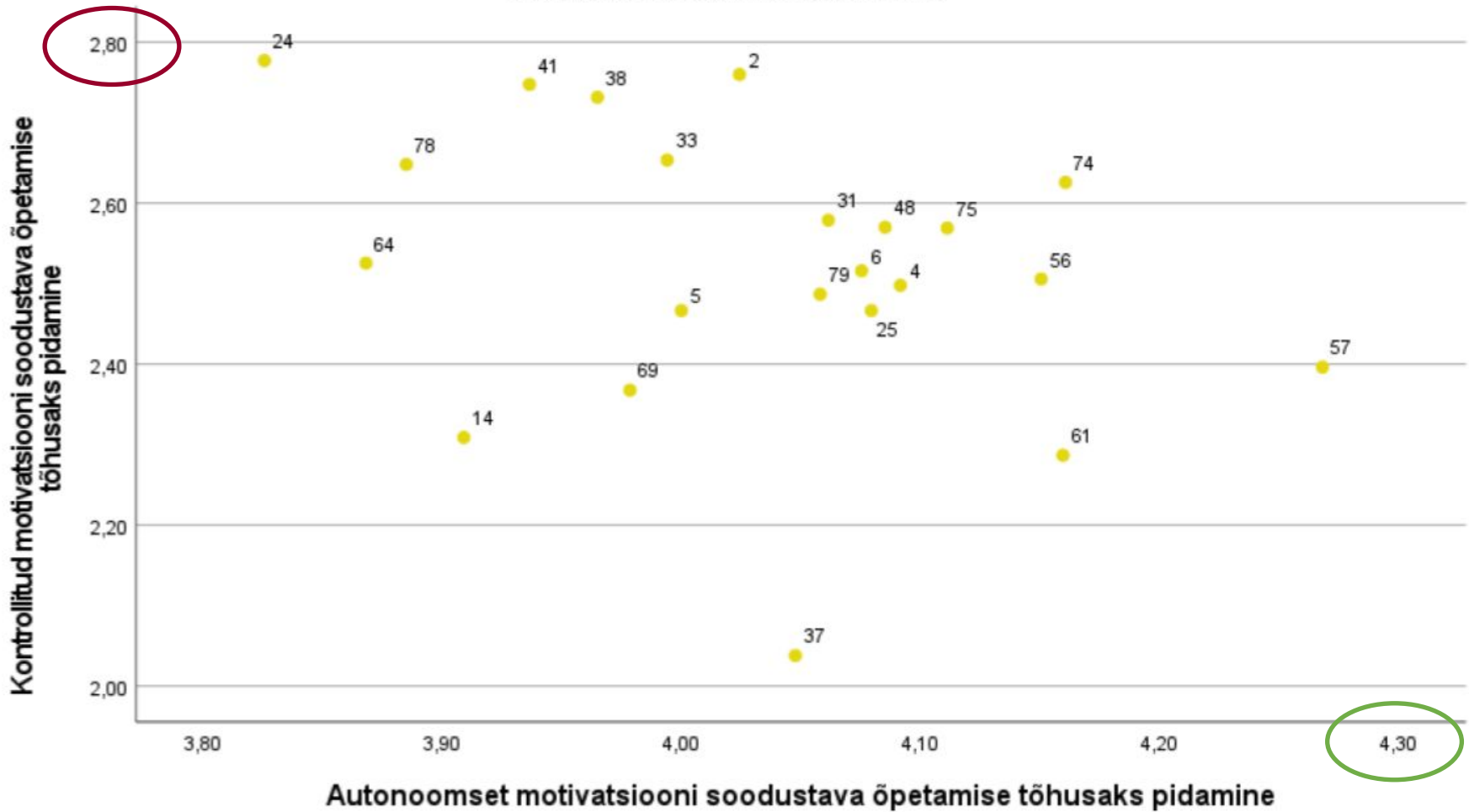

Miks on oluline seda uurida?

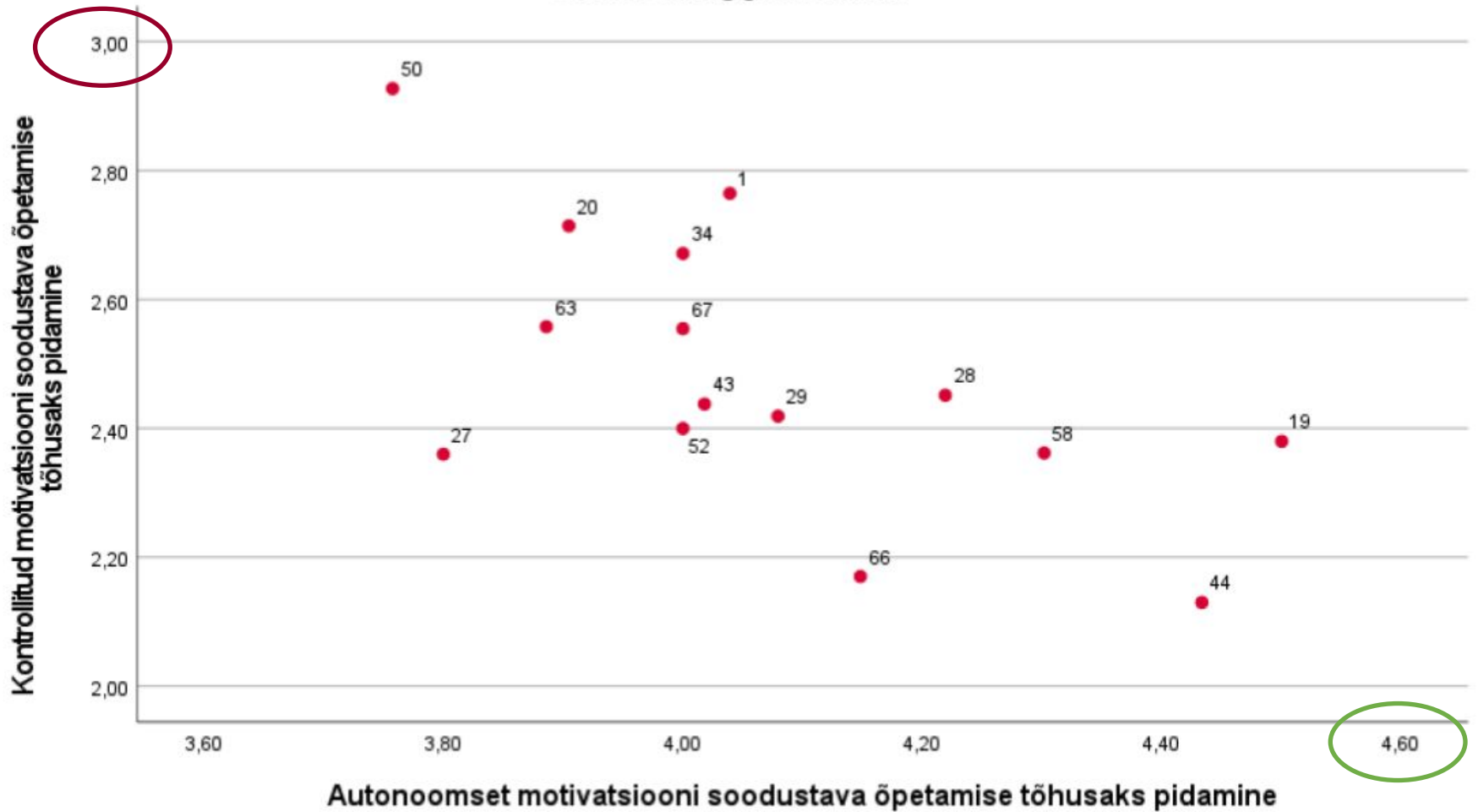
- Püsivam motivatsioon ja teadlikum tegutsemine.
- Heaolu toetamine.
- Paremad suhted õpetaja ja õpilaste vahel.
- Oluline mõtelda just ka keerukamates olukordades toimetulekul (sh noorukid).

Joonisel on: täistsüklikoolid/keskkoolid

Joonisel on: riigigümnaasiumid

Üldised tendentsid

- Pigem peetakse efektiivseks autonoomset motivatsiooni toetavaid suhtlusviise õpilastega, kuid samal ajal esineb ka kontrollitud motivatsiooni toetavate strateegiate tõhusaks pidamist.
- On oluline mõtelda sellele, et mõned tegevused võivad olla küll kiirete tulemusteni viivad, kuid vähem toetada õpilaste heaolu ja ka autonoomse motivatsiooni kasvu.

Küsimusi, mõtteid?

TALLINNA ÜLIKOO

Haridusteaduste
instituut

*Kuidas tulemusi kasutada kooli
arendamisel?*

Aitäh!

Küsimuste ja kommentaaride korral kirjutage:

kooliuuring@tlu.ee

